KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian ze „Sklepów cynamonowych”

Grupa A

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **A**

3. (1 pkt) **D**

4. (1 pkt) **C, D**

5. (3 pkt) **1. P; 2. P; 3. F** — po 1 pkt za zdanie

6. (4 pkt) **1–C, 2–D, 3–B, 4–A** — po 1 pkt za parę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: W „Nawiedzeniu” ojciec zapada na zdrowiu, leży w łóżku otoczony flaszkami i księgami handlowymi. Prowadzi samotne monologi, kłóci się z sobą, jakby jego osobowość rozpadła się na wiele jaźni. Nocami dialoguje z Bogiem jak starotestamentowy prorok. Stopniowo maleje — „jak orzech, który zsycha się wewnątrz łupiny” — wspina się na szafy, przysiada na karniszu w pozie wypchanego sępa i znienacka pieje jak kogut, znika na wiele dni w zakamarkach mieszkania. Rodzina przestaje brać go w rachubę: to, co z niego zostało, mogło zniknąć „tak samo nie zauważone, jak szara kupka śmieci, gromadząca się w kącie, którą Adela co dzień wynosiła na śmietnik”.
Punktacja: Podanie, że ojciec zapada na zdrowiu i leży w łóżku otoczony flaszkami i księgami (1 pkt); wskazanie co najmniej dwóch dziwnych zachowań, np. prowadzenie samotnych monologów/kłótni z sobą, nocne dialogi z Bogiem, wspinanie się na szafy, przybieranie na karniszu pozy wypchanego sępa, trzepotanie rękoma jak skrzydłami i pianie jak kogut, znikanie w zakamarkach mieszkania, kurczenie się ciała (1 pkt).

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Koń dorożkarski wiezie narratora przez magiczną zimową noc, aż zatrzymuje się wyczerpany w śniegu. Na jego brzuchu widać czarną ranę. Na pytanie narratora odpowiada: „Drogi mój — to dla ciebie” i staje się mały jak konik z drzewa. To scena poświęcenia — koń oddaje życie za podróż chłopca. Symbolizuje ofiarność, ale też oniryczną logikę snu, w którym zwierzę mówi ludzkim głosem.
Punktacja: 1 pkt: Opis zdarzenia — koń zatrzymuje się wyczerpany w śniegu podczas nocnej wędrówki. 2 pkt: Opis z elementem oniryczno-magicznym (co widać/słychać przy koniu) lub interpretacja symboliki (sen, granica jawy i marzenia).

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Labirynt jest kluczową metaforą przestrzeni w zbiorze: 1) Miasteczko jako labirynt — w „Sklepach cynamonowych” narrator gubi się w nocnych ulicach, które zmieniają konfigurację, otwierają się „ulice podwójne, ulice sobowtóry”. 2) Dom rodzinny jako labirynt — w „Nawiedzeniu” mieszkanie nie ma „określonej liczby pokojów”, lokatorzy znikają, a pokoje się zapominają. 3) Psychika ojca jako labirynt — „myśl jego zapuszczała się tajnie w labirynty własnych wnętrzności”. Labirynt symbolizuje zagubienie, nieosiągalność celu i nieskończoność wyobraźni.
Punktacja: 1 pkt za każdy poprawnie opisany przykład motywu labiryntu w zbiorze wraz z jego funkcją (dezorientacja przestrzenna, poszukiwanie bez celu, oniryczna nieoznaczoność). Maksymalnie 3 pkt. Pełne 3 pkt wymagają wskazania co najmniej trzech odrębnych przykładów lub jednego przykładu z pełną interpretacją symboliczno-kompozycyjną.

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Przez całe opowiadanie narrator sugeruje, że za fasadą magazynu konfekcji kryje się rozpusta. W zakończeniu mówi wprost, że fatalnością dzielnicy jest to, że „nic w niej nie dochodzi do skutku” — napięcie rośnie, a potem gaśnie i rozsypuje się w popiół. Okazuje się, że „konfekcja była prawdziwą konfekcją, a subiekt nie miał żadnych ukrytych intencji”, a świat kobiecy ulicy odznacza się „całkiem miernym zepsuciem”. Narrator, który sam dał się wciągnąć w tandetny czar ulicy, ironizuje także z siebie. Ocena jest surowa: ulica Krokodyli była „koncesją naszego miasta na rzecz nowoczesności i zepsucia wielkomiejskiego”, ale miasto stać tylko na papierową imitację.
Punktacja: Wskazanie pointy: obiecywane zepsucie okazuje się pozorem — nic w dzielnicy nie dochodzi do skutku, konfekcja była prawdziwą konfekcją, subiekt nie miał ukrytych intencji (1 pkt). Mechanizm: napięcie rośnie i gaśnie bez spełnienia, narrator-uczestnik ironicznie przyznaje się do rozczarowania (1 pkt). Ocena: dzielnica jako tania, papierowa imitacja nowoczesności i wielkiego miasta, koncesja miasta na rzecz nowoczesności (1 pkt). 3 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **A**

3. (1 pkt) **B**

4. (1 pkt) **A, B**

5. (3 pkt) **1. F; 2. P; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

6. (4 pkt) **1–C, 2–A, 3–D, 4–B** — po 1 pkt za parę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Gdy ojciec wymawia słowo „manekin", Adela spogląda na zegarek, porozumiewa się wzrokiem z Poldą, wysuwa stopę opiętą w czarny jedwab i pręży ją „jak pyszczek węża". Ojciec chrząka, milknie, czerwienieje, a potem „jak automat" wstaje i osuwa się na kolana; Polda klepie go i mówi: „Jakub będzie rozsądny, Jakub nie będzie uparty". Scena pokazuje, że natchniony herezjarcha jest bezbronny wobec zmysłowej władzy Adeli. Jest w niej ironia: ten, kto chce tworzyć ludzi na obraz manekina, sam w jednej chwili zamienia się w posłuszną kukłę.
Punktacja: Poprawny opis incydentu: przy słowie „manekin" Adela wysuwa stopę w czarnym jedwabiu, ojciec czerwienieje, milknie i osuwa się na kolana jak automat, Polda przemawia do niego jak do dziecka (1 pkt). Interpretacja: władza Adeli (zmysłowej kobiecości) nad ojcem; ironia — herezjarcha tworzenia manekinów sam zachowuje się jak manekin/automat (1 pkt). 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Ciotka Agata jest „wielka i bujna", o białym, piegowatym ciele; narzeka na męża, służbę i dzieci, a jej kobiecość to płodność „pozbawiona hamulców". „Wuj Marek, mały, zgarbiony, o twarzy wyjałowionej z płci", siedzi „w swym szarym bankructwie", a jego słabe próby oporu zalewa fala kobiecości żony. Ten układ powtarza się w zbiorze: kobieta ma siłę żywiołu, mężczyzna jest wobec niej bezbronny — tak jak ojciec, nad którym Adela ma władzę „niemal nieograniczoną" i którego jednym gestem pozbawia jego ptasiego królestwa.
Punktacja: Charakterystyka pary na podstawie tekstu: ciotka Agata wielka, bujna, płodna, wiecznie narzekająca; wuj Marek mały, zgarbiony, pogodzony z losem, w cieniu jej pogardy (1 pkt). Uogólnienie: kobiecość żywiołowa i triumfująca, męskość słaba i bezradna — z przykładem innej pary, np. Adela i ojciec (1 pkt). 2 pkt.

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: W „Ptakach" ojciec wylęga egzotyczne ptaki, które wypełniają dom barwnym życiem, aż Adela rozpędza je szczotką. W „Nocy wielkiego sezonu" wraca „zapomniane potomstwo tej ptasiej generacji", ale zwyrodniałe: ptaki dwugłowe, kalekie, ślepe, wewnątrz puste. Ojciec woła je dawnym zaklęciem, lecz „te papierowe, ślepe ptaki nie mogły już poznać ojca". Wesołki strącają je kamieniami, a z bliska okazują się „ogromne wiechcie piór, wypchane byle jak starym ścierwem", papierowe atrapy lub pawie ogony. Epizod pokazuje ostateczną klęskę wyobraźni ojca: jego twory przetrwały tylko jako tandetna imitacja życia, jak manekiny z jego wykładów.
Punktacja: Powracające ptaki to potomstwo ptaków rozpędzonych przez Adelę; są zwyrodniałe, puste w środku, ślepe, nie poznają ojca (1 pkt). Przebieg: wesołki strącają je kamieniami, z bliska okazują się tandetą — wiechciami piór, papierem, pawimi ogonami (1 pkt). Interpretacja: klęska fantazji ojca, degradacja jego mitu; tandeta materii zgodna z ideami „Traktatu o Manekinach" (1 pkt). 3 pkt.

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Na początku dominantą nastroju pieska jest „żałość, sieroctwo i bezradność", zwija się w kłębek i skomli. Stopniowo zaczyna smakować w życiu: kusi go czworobok słońca na podłodze, nowe smaki, zabawa własnym ogonkiem, a kuchnię Adeli uznaje za swoją ojczyznę. Przełomem jest widok karakona — pies po raz pierwszy wydaje z siebie szczeknięcie, które szybko staje się wyrazem radości życia. Narrator mówi, że Nemrod „otrzymał był to dumne i wojownicze imię": to imię biblijnego myśliwego, co zabawnie kontrastuje z bezbronnym szczeniakiem, który dopiero uczy się świata.
Punktacja: Pierwsze doświadczenie: na początku szczeniak jest bezradny, osierocony, żałosny, nie umie zapełnić pustki między posiłkami (1 pkt). Drugie: z czasem odkrywa smaki, słońce na podłodze, zabawę, kuchnię uznaje za swoją domenę; spotkanie z karakonem wywołuje pierwsze szczeknięcie, które zamienia się w radość (1 pkt). Imię: dumne i wojownicze (biblijny myśliwy Nemrod), co kontrastuje z bezradną kruszyną — ironia/humor (1 pkt). 3 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 21 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	19–21 pkt
dobry (4)	16–18 pkt
dostateczny (3)	11–15 pkt
dopuszczający (2)	7–10 pkt
niedostateczny (1)	0–6 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/sklepy-cynamonowe**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.